

8 клас II семестр Календарно-тематичне планування 2022/2023 н.р.

	Очікувані результати	№	Тема уроку	Дата	Наскрізні змістові лінії
	Учень/учениця Знаннєвий компонент: називає складові частини вод суходолу в межах України; формулює визначення понять «річка», «озеро», «болото», «підземні води», «водосховище», «канал», «меандри», «тераси», «водний режим», «річковий стік», «витрата води», «водні ресурси», «твердий стік», «падіння річки», «похил річки»; пояснює особливості живлення та водного режиму річок, озер. Діяльнісний компонент: Знаходить та показує на картах різного масштабу: річкові системи: Дніпра, Сіверського Донця, Південного Бугу, Дністра, Дунаю, Західного Бугу; озера: Ялпуг, Сасик, Шацькі, Синевир; лимани: Дніпровсько-Бузький, Молочний, Дністровський; водосховища: Київське, Канівське, Кременчуцьке, Каховське, Дніпровське, Дніпродзержинське; Дністровське; Печенізьке; канали: Північнокримський, Дніпро – Донбас, Каховський; визначає падіння та похил річки; характеризує водні об'єкти України, шляхи раціонального використання водних ресурсів; порівнює гідрографічні особливості водних об'єктів; аналізує можливості використання водних ресурсів. Ціннісний компонент: усвідомлює необхідність охорони водних ресурсів України; оцінює наявні водні ресурси своєї місцевості	32. 33. 34. 35.	Тема 3. Води суходолу і водні ресурси Склад вод суходолу. Поверхневі води. Річки. Будова річкової долини. Основні річкові басейни та системи. Вплив рельєфу на річки. Характер течії. Падіння, похил річки. Вплив клімату на формування річкової системи. Живлення і режим річок, густина річкової мережі. Річковий стік, витрати води. Озера, їх типи. Болота, їх типи і поширення, причини заболочення. Водосховища та канали. Підземні води. Основні артезіанські басейни. Води України, шляхи їх раціонального використання та вод суходолу своєї місцевості. Практична робота 7. Позначення на контурній карті назв найбільших річок, озер, водосховищ, каналів. України		Екологічна безпека та сталий розвиток Усвідомлює необхідність ошадного використання та охорони водних ресурсів України. Здоров'я і безпека Розуміє вплив стану якості водних ресурсів на здоров'я людини. Усвідомлює значення водних ресурсів для створення сприятливого середовища життя. Громадянська відповідальність Робить висновки щодо необхідності заходів із охорони водних ресурсів України і своєї місцевості. Підприємливість і фінансова грамотність Усвідомлює необхідність раціонального використання води у побуті, заощадження витрат в сім'ї
	Учень/учениця Знаннєвий компонент: називає основні чинники ґрунтоутворення та типи ґрунтів; пояснює умови ґрунтоутворення, особливості поширення ґрунтів. Діяльнісний компонент: характеризує ґрунтові ресурси України; аналізує карту ґрунтів України. Ціннісний компонент: робить висновки щодо закономірностей поширення ґрунтів на рівнинній частині України та в горах; визначає вплив родючості ґрунтів на сільськогосподарську діяльність; оцінює заходи з підвищення родючості та охорони ґрунтів	36. 37. 38. 39.	Тема 4. Ґрунти та ґрунтові ресурси. Умови ґрунтоутворення, структура ґрунту, ґрунтові горизонти, родючість. Основні типи ґрунтів, закономірності їх поширення. Дослідження В. Докучаєва. Карта ґрунтів. Ґрунтові ресурси України. Ґрунти своєї місцевості. Зміни ґрунтів у результаті господарської діяльності людини. Заходи з раціонального використання й охорони ґрунтових ресурсів. Практична робота 8. Порівняльний аналіз різних типів ґрунтів України. Дослідження Вплив людини на родючість ґрунтів своєї місцевості		Громадянська відповідальність Знає і розуміє необхідність раціонального використання й охорони ґрунтів. Підприємливість та фінансова грамотність Вміє отримати прибуток з використання власної земельної ділянки. Визначає залежність напрямку сільськогосподарської діяльності від типу ґрунту
	Учень/учениця Знаннєвий компонент: називає видовий склад рослинності; наводить приклади рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, ендемічних і зникаючих видів рослин. Діяльнісний компонент:	40.	Тема 5. Рослинність Різноманітність рослинності. Закономірності поширення рослинного покриву в Україні. Рослинні угруповання. Червона та Зелена книги України. Рослинні ресурси, їх охорона і відтворення. Рослинність своєї місцевості		

	<i>характеризує</i> основні типи рослинного покриву України; <i>розпізнає</i> рослини, що занесені до Червоної книги України; <i>аналізує</i> карту рослинності України, вплив господарської діяльності людини на рослинний покрив; <i>спостерігає</i> за змінами рослинності своєї місцевості. Ціннісний компонент: <i>робить висновки</i> щодо закономірностей поширення основних типів рослинності в Україні; <i>оцінює</i> стан рослинних ресурсів, їх роль у господарській діяльності, можливості використання в різних регіонах України; <i>усвідомлює</i> необхідність збереження т відновлення рослинності			
	Учень/учениця Знаннєвий компонент: <i>називає</i> видовий склад тваринного світу; <i>наводить приклади</i> акліматизації та реакліматизації тварин. Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> фауністичний склад лісів, луків, степів, боліт, водойм; <i>розпізнає</i> тварин, які занесені до Червоної книги України; <i>аналізує</i> карту тваринного світу України. Ціннісний компонент: <i>робить висновки</i> щодо закономірностей поширення основних видів тварин в Україні; <i>оцінює</i> стан тваринних ресурсів, їх роль у господарській діяльності людини; <i>усвідомлює</i> наслідки впливу людської діяльності на тваринний світ України і своєї місцевості	41.	Тема 6. Тваринний світ України. Різноманітність тваринного світу. Закономірності поширення тваринного світу в Україні. Тварини, занесені до Червоної книги України. Вплив людини на тваринний світ. Тваринні ресурси України, заходи з їх відтворення й охорони. Тваринний світ своєї місцевості	Екологічна безпека та сталий розвиток Усвідомлює необхідність збереження рослин і тварин та їх угруповань. Здоров'я і безпека Усвідомлює необхідність використання деяких властивостей рослин для зміцнення та профілактики здоров'я. Громадянська відповідальність Сприяє формуванню відповідального члена громади, суспільства, який: - розуміє необхідність раціонального використання рослинних і тваринних ресурсів; - усвідомлює наслідки впливу господарської діяльності людини на тваринний світ України та своєї місцевості
	Учень/учениця Знаннєвий компонент: <i>називає</i> чинники формування природних ландшафтів, природні країни, природні зони; <i>пояснює</i> на конкретних прикладах особливості взаємодії компонентів природи у ландшафті. Діяльнісний компонент: <i>Знаходить і показує на картах різних масштабів</i> природні зони, гірські країни, Чорне море, Азовське море; острови Зміїний, Джарилгач, півострови Кримський, Керченський, косу Арабатська Стрілка, Каркінітську затоку, Керченську протоку; <i>характеризує</i> рівнинні лісові, лісостепові, степові та гірські ландшафти, природні комплекси морів; <i>аналізує</i> карту ландшафтів, співвідношення природних та антропогенних ландшафтів у своїй місцевості. Ціннісний компонент:	42. 43. 44. 45. 46. 47. 48.	Тема 7. Ландшафти України. Ландшафт як просторово-цілісна система. Карта «Ландшафти України». Районування природних ландшафтів, їх відображення на картах. Антропогенні ландшафти. Рівнинні ландшафти, їх різноманітність. Природні зони України: мішаних лісів і широколистих лісів, лісостепова, степова. Використання та охорона рівнинних ландшафтів. Гірські ландшафти Українських Карпат і Кримських гір, особливості їх зміни з висотою, використання та охорона. Природні умови і ресурси Чорного й Азовського морів, проблеми їх раціонального використання. Практична робота 9. Складання порівняльної характеристики природних зон України (на вибір).	Екологічна безпека та сталий розвиток Усвідомлює відповідальність за оцадне використання природних ресурсів, екологічний стан у місцевій громаді, Україні. Здоров'я і безпека Усвідомлює необхідність дбайливого ставлення до довкілля (навколишнього середовища) як до потенційного джерела здоров'я, добробуту та безпеки людини. Дотримується правил безпечної поведінки в природі. Громадянська відповідальність Виявляє готовність до розв'язання проблем,

	<i>прогнозує</i> наслідки впливу господарської діяльності людини на природні особливості ландшафтів; <i>висловлює</i> судження про природно-ресурсний потенціал природних комплексів	49.	Дослідження Ландшафти своєї місцевості, їх освоєння і використання. Виявлення ландшафтів у світі, що мають схожість із ландшафтами України		пов'язаних із станом довкілля. Підприємливість і фінансова грамотність Розуміє рекреаційне значення природних комплексів
	<i>Учень/учениця</i> Знансвий компонент: <i>називає</i> складники природно-ресурсного потенціалу України, види забруднень довкілля; <i>наводить приклади</i> об'єктів природно-заповідного фонду України; <i>пояснює</i> сутність понять «екологічна ситуація», «моніторинг навколишнього середовища», «заповідник», «національний парк». Діяльнісний компонент: <i>Знаходить і показує на картах різних масштабів:</i> біосферні заповідники: Асканія-Нова, Карпатський, Дунайський, Чорноморський; природні заповідники: Карадазький, Український степовий, Медобори, Канівецький, Поліський; національні природні парки: Карпатський, Шацький, Синевір, Подільські Товтри; регіональний ландшафтний парк «Меотида»; <i>характеризує</i> сучасну екологічну ситуацію в Україні; <i>аналізує</i> природно-ресурсний потенціал у різних регіонах України, аспекти раціонального природокористування, вплив екологічної ситуації на здоров'я населення;	50. 51. 52. 53. 54.	Тема 8. Природокористування Використання природно-ресурсного потенціалу України. Основні види забруднень довкілля в Україні. Вплив екологічної ситуації на життєдіяльність населення. Природно-заповідний фонд України. Національна екологічна мережа. Моніторинг навколишнього середовища. Основні заходи щодо раціонального використання природних ресурсів та охорони довкілля. Природно-заповідні об'єкти своєї місцевості. Природокористування в умовах сталого розвитку. Дослідження (на вибір) Вплив компонентів природи на здоров'я людини. Практична робота 10. Позначення на контурній карті об'єктів природно-заповідного фонду України. Дослідження Зміни природи своєї місцевості під впливом діяльності людини		Екологічна безпека та сталий розвиток Усвідомлює необхідність ініціативи створення розгалуженої системи природозаповідних територій. Характеризує сучасну екологічну ситуацію в Україні та своєї місцевості. Здоров'я і безпека Оцінює вплив екологічної ситуації на здоров'я населення. Дотримується правил безпеки та норм поведінки в природі. Підприємливість і фінансова грамотність Оцінює природно-ресурсний потенціал своєї місцевості для організації туристичної діяльності
13			Розділ IV. Населення України та світу		
	<i>Учень/учениця</i> Знансвий компонент: <i>називає</i> кількість населення світу та в Україні; найбільші країни за кількістю населення; <i>розуміє</i> поняття «природний рух населення», «природний приріст населення», «демографічний вибух», «демографічна криза», «демографічна політика», «еміграція», «імміграція»; <i>пояснює</i> демографічну ситуацію, що склалася в різних регіонах України. Діяльнісний компонент: <i>визначає</i> показники народжуваності, смертності, природного й механічного руху, частки жінок і чоловіків, окремих вікових груп у структурі населення країни (регіону); областей; <i>аналізує</i> статеві-вікові піраміди України та країн світу (на вибір); <i>характеризує</i> демографічні показники населення країни за сукупністю	55. 56. 57. 58.	Тема 1. Демографічні процеси та статеві-віковий склад населення світу та України Кількість населення в світі та Україні. Чинники, що впливають на кількість населення: природний рух, міграції. Біженці та внутрішньопереміщені особи. Статеві-віковий склад населення світу й України. Тривалість життя населення. Зміна кількості населення в світі та Україні. Регіональні відмінності демографічних процесів. Дослідження Павла Чубинського. Демографічна політика. Механічний рух населення: причини і види міграцій, основні напрямки міграційних потоків у світі та Україні. Українська діаспора. Міграційна політика. Практичні роботи 11. Аналіз статеві-вікових пірамід України та окремих країн світу		Здоров'я і безпека Усвідомлює необхідність здорового способу життя та його вплив на репродуктивне здоров'я. Громадянська відповідальність Оцінює поняття рівності та розмаїття народів, явища дискримінації та гендерної нерівності у суспільстві
	<i>Учень/учениця</i> Знансвий компонент:		Тема 2. Розселення		Екологічна безпека та сталий розвиток

	Називає середній показник густоти населення в Україні та визначає найбільш (найменш) густозаселені країни світу; <i>розуміє</i> поняття «урбанізація», «субурбанізація», «агломерація», «мегаполіс», «мегаполіс». Діяльнісний компонент: <i>визначає</i> показники урбанізованості території; <i>показує на карті</i> і називає регіони світу, країни, області в Україні з найбільшою і найменшою густотою населення та рівнем урбанізації, найбільші	59.	Густота населення. Територіальні відмінності густоти населення в світі й Україні.		Усвідомлює взаємозв'язок між густотою населення та геоecологічною ситуацією.
	<i>Учень/учениця</i> Знанисвий компонент: <i>називає</i> найпоширеніші мовні сім'ї; <i>розуміє</i> поняття «раса», «нація», «етнос», «народ», «мовна сім'я». Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> національний склад населення України за сукупністю картографічних і статистичних матеріалів;	60.	Класифікація міст за кількістю населення та функціями. Міське і сільське населення. Урбанізація, причини, що її зумовлюють. Міські агломерації. Мегаполіси, мегалополіс. Світові міста. Відмінності в рівнях і темпах урбанізації в Україні і світі. Субурбанізація. Хибна урбанізація		Громадянська відповідальність Оцінює і пояснює вплив природних, демографічних та соціально-економічних чинників на територіальні відмінності густоти
	<i>Учень/учениця</i> Знанисвий компонент: <i>називає</i> світові релігії; <i>розуміє</i> поняття «світова релігія»; Діяльнісний компонент: <i>показує</i>	61.	Тема 3. Етнічний склад населення Етноси. Найпоширеніші мовні сім'ї. Однонаціональні та багатонаціональні країни. Національний склад населення України: особливості та регіональні відмінності. Національні меншини та етнічні групи, основні райони їх розселення		Громадянська відповідальність Усвідомлює причетність до національної культури України, Усвідомлює проблеми, які виникають, коли суспільства з різними цінностями та переконаннями
	<i>Учень/учениця</i> Знанисвий компонент: <i>називає</i> кількість трудових ресурсів в Україні; <i>розуміє</i> поняття «трудові ресурси», «економічно активне населення», «зайнятість населення»; <i>пояснює</i> причини безробіття.	62.	Тема 4. Релігійний склад населення. Релігія як явище культури. Світові релігії. Найпоширеніші релігійні конфесії в Україні		
	<i>Учень/учениця</i> Знанисвий компонент: <i>називає</i> кількість трудових ресурсів в Україні; <i>розуміє</i> поняття «трудові ресурси», «економічно активне населення», «зайнятість населення»; <i>пояснює</i> причини безробіття.	63.	Тема 5. Зайнятість населення в світі й Україні Трудові ресурси. Кількість і якість трудових ресурсів. Економічно активне населення. Зайнятість населення. Проблеми зайнятості населення.		Підприємливість і фінансова грамотність Усвідомлює важливість знань про трудові ресурси і зайнятість населення для соціально-
		64.	Підсумковий урок по темі «Населення України та світу».		
			5	Розділ V. Природа й населення свого адміністративного регіону	
	<i>Учень/учениця</i> Знанисвий компонент: <i>пояснює</i> взаємозв'язки між природними компонентами, вплив природних умов і природних ресурсів на розселення населення в області і своїй місцевості. Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> рельєф і геологічну будову, клімат, поверхневі й підземні води, ґрунтово-рослинний покрив, тваринний світ, ландшафти, населення, адміністративної області своєї місцевості; <i>аналізує</i> використання природних ресурсів, екологічні наслідки природокористування. Ціннісний компонент: <i>висловлює</i> судження щодо заходів з метою раціонального використання та охорони природних ресурсів	65.	Тема 1. Географічне положення, адміністративно-територіальний устрій, історія формування і розвитку.		Екологічна безпека та сталий розвиток Висловлює судження щодо важливості заходів з метою раціонального використання та охорони природних ресурсів і покращення умов життя населення.
		66.	Тема 2. Природа регіону. Особливості природних умов і ресурсів.		
		67.	Природокористування. Об'єкти природно-заповідного фонду.		
		68.	Тема 3. Населення регіону. Кількість та структура населення. Етнічний склад. Особливості зайнятості населення.		Підприємливість і фінансова грамотність Обговорює потреби та можливості створення нових підприємств у регіоні.
		69.	Дослідження (екскурсія) Ознайомлення з об'єктами природи своєї місцевості		
		70.	Узагальнююче повторення.		